

ALLMÄNHETENS INSTÄLLNING TILL FRÅGOR OM VATTEN

Kontakt: Christopher Engberg Dahl
Kontakt på Novus: Cecilia Dahlheim
Datum: 20 maj 2026

BAKGRUND OCH GENOMFÖRANDE

BAKGRUND

Undersökningen har genomförts av Novus på uppdrag av Wateraid. Syftet med undersökningen är undersöka svenskarnas inställning till frågor om vatten globalt och lokalt för att få ett underlag till budskap om vattnets betydelse.

RESULTAT

Resultaten levereras i en diagramrapport. Markerade signifikanta skillnader i rapporten (kön, ålder, utbildning och region) är i jämförelse mot totalen. *En signifikant skillnad innebär att ett värde i en undergrupp, t.ex. kön, avviker från totalvärdet i så stor utsträckning att det inte kan ses som slumpmässigt.*

Resultatet är efterstratifierat, dvs. i efterhand viktat mot kända populationstal i syfte att korrigera eventuella skevheter i stickprovet jämfört med målpopulationen.

GENOMFÖRANDE

Antal genomförda intervjuer: 1038

För att möjliggöra att se eventuella signifikanta skillnader för län har tilläggsintervjuer genomförts: 2232

Fältperiod 7 – 20 maj 2026

Undersökningen är genomförd via webbintervjuer i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel, vilket garanterar representativa resultat. Detta innebär att resultaten är generaliserbara till den aktuella målpopulationen.

För fråga 1 redovisas resultat från undersökningen genomfört 2025.

MÅLGRUPP

Svenska allmänheten

**Ålder:
18-84 år**

FELMARGINAL

Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Felmarginalens storlek beror på andelen som svarar samt antalet intervjuer som har genomförts. Nedan ses exempel på felmarginaler vid olika utfall i undersökningen:

Vid 1 000 intervjuer:
Vid utfall 20/80: +/- 2,5%
Vid utfall 50/50: +/- 3,1%

KORT SAMMANFATTNING

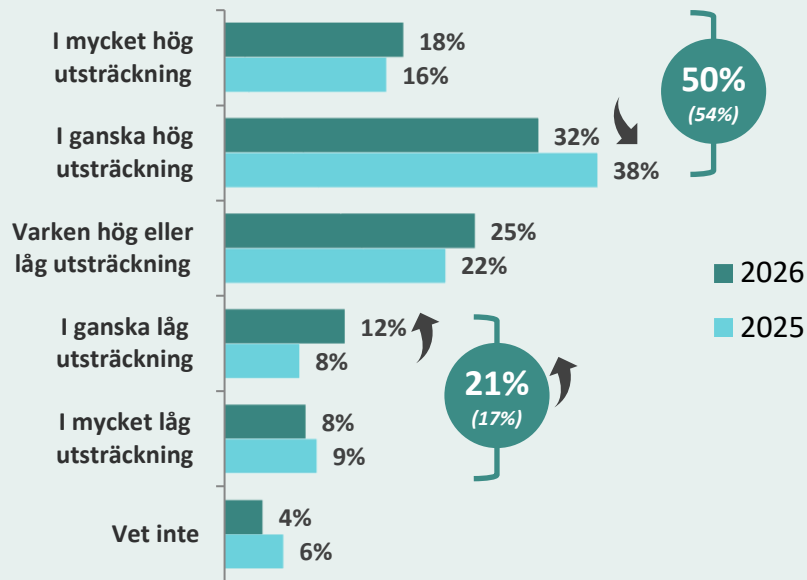
- Hälften (50%) känner oro över hur vattenkrisen riskerar att utvecklas globalt på grund av klimatkrisen.
- Drygt hälften (51%) försöker spara på vattnet när de duschar, diskar eller borstar tänderna.
- Drygt var tredje (36%) har dricksvatten sparat hemma i beredskapssyfte. Drygt sex av tio (62%) har inte det.
- Nära hälften (45%) tror att det huvudsakligen är kommunen - via skattemedel, som betalar.

RESULTAT

Hälften känner oro över hur vattenkrisen riskerar att utvecklas globalt på grund av klimatkrisen

FRÅGA: I vilken utsträckning känner du oro över hur vattenkrisen riskerar att utvecklas globalt på grund av klimatkrisen?

BAS: Totalt 2026 (n=1038), 2025 (n=1004)

Pilarna visar signifikant upp- eller nedgång jämfört mot mätningen 2025

I Stockholm, Kronoberg, Gotland och Blekinge känner man i högre utsträckning oro

I Värmland och Västernorrland känner man i lägre utsträckning oro

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

I mycket/ganska hög utsträckning (50%)

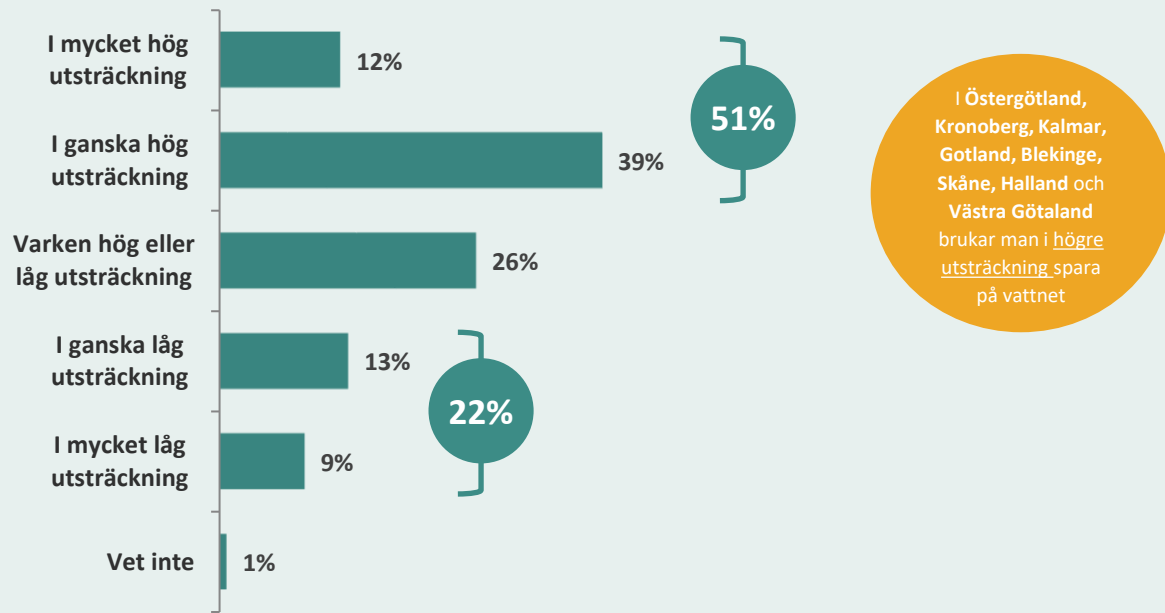
- Kön - Kvinna (58%)
- Ålder - 65-84 år (58%)
- Kvinna - 50-64 år (65%), 65-84 år (68%)
- Utbildning - Universitet/högskola (59%)
- Sysselsättning - Pensionär (59%)
- Sektor anställd i - Offentlig (56%)
- Ort - Storstäder och storstadsnära kommuner (57%)
- Region - Stockholm (56%)

I mycket/ganska låg utsträckning (21%)

- Kön - Man (30%)
- Man - 35-49 år (29%), 50-64 år (35%)
- Har hemmaboende barn i hushållet (28%)
- Sektor anställd i - Privat (29%)
- Region - Norra (32%)

Drygt hälften försöker spara på vattnet när de duschar, diskar eller borstar tänderna

FRÅGA: Försöker du spara på vattnet när du till exempel duschar, diskar eller borstar tänderna?

BAS: Totalt (n=1038)

Signifikanta skillnader mot totalen.
Följande undergrupper svarar i högre grad:

I mycket/ganska hög utsträckning (51%)

- Kön - Kvinna (64%)
- Ålder - 65-84 år (68%)
- Kvinna - 50-64 år (68%), 65-84 år (81%)
- Sysselsättning - Pensionär (69%)
- Har inte hemmaboende barn i hushållet (57%)
- Hushållsinkomst - -299k (62%)
- Region - Södra (62%)

I mycket/ganska låg utsträckning (22%)

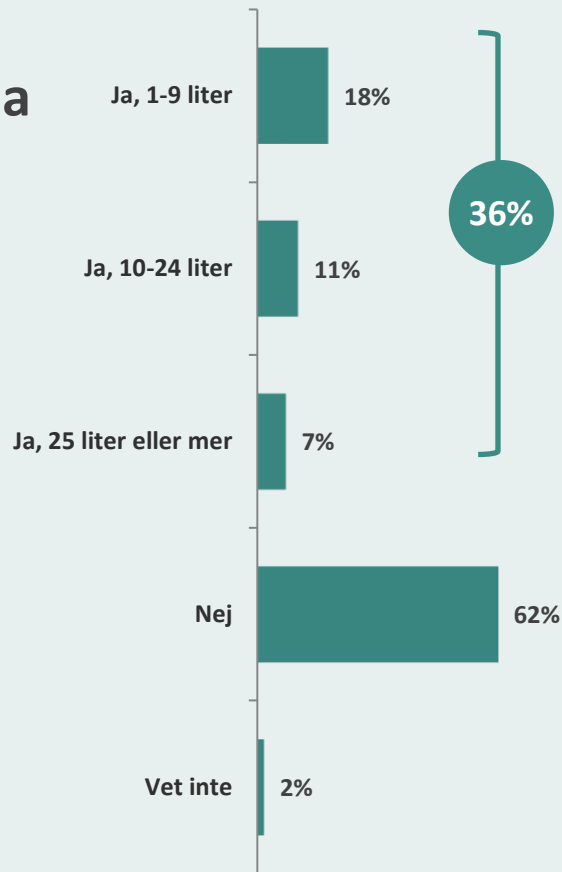
- Kön - Man (32%)
- Ålder - 35-49 år (32%)
- Man - 35-49 år (42%)
- Sysselsättning - Arbetare (28%)
- Sektor anställd i - Privat (30%)
- Region - Norra (35%)

Drygt var tredje har dricksvatten sparats hemma i beredskapssyfte

FRÅGA: Har du dricksvatten sparats hemma i beredskapssyfte, om det slutar komma vatten ur kranen?

På Gotland har man i större utsträckning sparats dricksvatten hemma i beredskapssyfte (totalt ja)

I Dalarna har man i lägre utsträckning sparats dricksvatten hemma i beredskapssyfte (svaret nej)

BAS: Totalt (n=1038)

Signifikanta skillnader mot totalen.
Följande undergrupper svarar i högre grad:

Ja, 1-9 liter/ Ja, 10-24 liter/ Ja, 25 liter eller mer (36%)

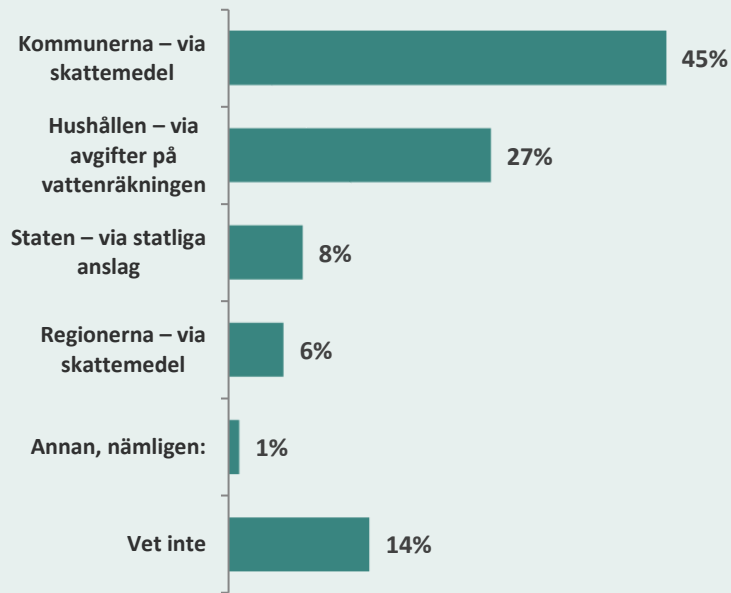
- Utbildning - Universitet/högskola (42%)
- Sysselsättning - Tjänsteman (42%)
- Hushållsinkomst - 800k- (42%)
- Civilstånd - Gift/partnerskap (43%)
- Ort - Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (43%)
- Region - Västra (45%)

Nej (62%)

- Hushållsinkomst - -299k (70%)
- Region - Södra (70%)

Nära hälften tror att det huvudsakligen är kommunen - via skattemedel, som betalar

FRÅGA: Vem tror du huvudsakligen betalar för underhåll och drift av Sveriges vattenledningar, vattenverk och reningsverk?

BAS: Totalt (n=1038)

I Kronoberg, Västernorrland och Norrbotten tror man i större utsträckning det är **kommunerna** som betalar

I Kalmar, Dalarna och Gävleborg tror man i större utsträckning det är **hushållen** som betalar

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Kommunerna – via skattemedel (45%)

- Ålder - 65-84 år (52%)
- Kvinna - 65-84 år (55%)
- Sysselsättning - Pensionär (52%)
- Hushållsinkomst - -299k (54%)
- Region - Västra (52%)

Hushållen – via avgifter på vattenräkningen (27%)

- Kön - Man (36%)
- Ålder - 50-64 år (32%), 65-84 år (36%)
- Man - 35-49 år (35%), 50-64 år (44%), 65-84 år (45%)
- Sysselsättning - Tjänsteman (32%), Pensionär (34%)
- Hushållsinkomst - 800k- (37%)

Staten – via statliga anslag (8%)

- Kvinna - 50-64 år (13%)
- Ort - Större städer och kommuner nära större stad (13%)

Regionerna – via skattemedel (6%)

- Ålder - 18-34 år (12%)

Vet inte (14%)

- Kön - Kvinna (26%)
- Ålder - 18-34 år (24%)
- Hushållsinkomst - -299k (20%)
- Region - Stockholm (20%)

BAKGRUND

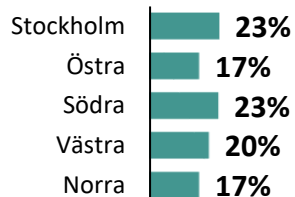

BAKGRUND

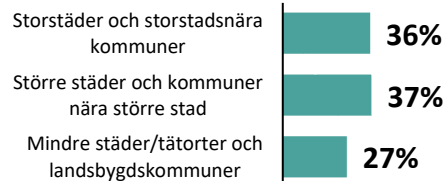
KÖN

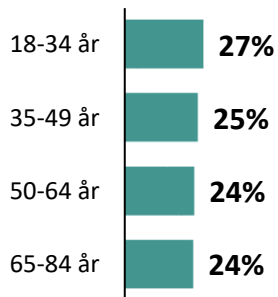
REGION

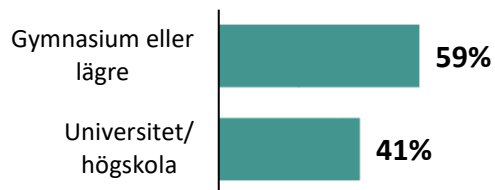
ORT

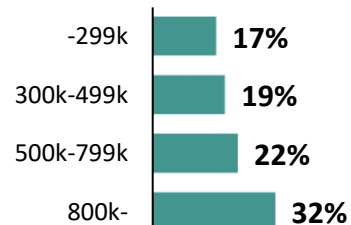
ÅLDER

UTBILDNING

HUSHÅLLSINKOMST

BAS: Totalt (n=1038)

KONTAKT NOVUS

VI PÅ NOVUS ÄLSKAR FRÅGOR

Kontakter på Novus

Client Advisor

Cecilia Dahlheim

Mobil: +46 709 95 70 13

E-post: cecilia.dahlheim@novus.se

OM NOVUS UNDERSÖKNINGAR

PUBLICERINGSREGLER

Resultat från undersökningar som har initierats och bekostats av uppdragsgivare får inte lämnas vidare till annan part utan uppdragsgivarens tillstånd.

Rapporten är i första hand avsedd för uppdragsgivarens interna bruk och eventuella samarbetspartners. Uppdragsgivaren får publicera eller återge delar av materialet externt, under eget ansvar, förutsatt att Novus anges som källa och att publiceringen inte strider mot lag, sekretessavtal eller tredje parts rättigheter.

Vid extern publicering ansvarar uppdragsgivaren för att presentationen av resultaten inte är vilseledande. Novus ansvarar för undersökningens genomförande, metod och redovisade resultat i levererat underlag, men inte för uppdragsgivarens externa tolkningar eller formuleringar.

Novus granskar eller godkänner inte publiceringsmaterial i förväg. På uppdragsgivarens begäran kan Novus dock, mot ersättning, granska uppdragsgivarens externa kommunikation avseende undersökningen före publicering.

Om Novus uppmärksammas på felaktiga eller vilseledande påståenden förbehåller sig Novus rätten att begära rättelse och/eller offentligt klargöra vad undersökningen visar. Om korrigeringsbehöver görs till följd av uppdragsgivarens publicering eller kommunikation förbehåller sig Novus rätten att debitera uppdragsgivaren för nedlagd tid och eventuella kostnader.

**Novus är via moderbolaget
Gallup Nordic Sveriges
representant för Gallup
International.**

NOVUS

GALLUP

Sveavägen 59, 113 59 Stockholm

Tel +46 (0)8 128 196 00

Mail: info@novus.se

BEGREPPSFÖRKLARING

I Novus rapporter redovisar vi ofta skillnader mellan olika värden, något vi kallar för statistiskt säkerställda skillnader, statistiska signifikanser eller att något "inte är inom felmarginalen".

Konfidensgrad

Novus standard är 95% konfidensgrad, vilket innebär att det sanna värdet för populationen med 95% sannolikhet ligger inom det intervall som ges av stickprovets värde +/- felmarginalen. Att använda 95% konfidensgrad motsvarar en signifikansnivå på 5%.

Vad är en felmarginal?

Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Exempelvis blir felmarginalen vid ett stickprov på 1000 individer, på 5% signifikansnivå, för följande utfall:
20/80: +/- **2,5%**
50/50: +/- **3,1%**

Är det statistiskt säkerställt?

Om en skillnad är större än felmarginalen är skillnaden statistiskt säkerställd. En statistiskt säkerställd skillnad mellan två olika värden innebär att det är en skillnad som troligen inte enbart kan förklaras av slumpen. Det som är säkerställt är således att det finns en skillnad, inte själva storleken.

KORT OM NOVUS

KOMMUNGRUPPSINDELNING

I rapporten redovisas signifikanta skillnader för tre huvudgrupper av kommuner; storstäder och storstadsnära kommuner, större städer och kommuner nära större stad samt mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner. Novus använder SKR:s kommungruppsindelning från 2023.

A. STORSTÄDER OCH STORSTADSNÄRA KOMMUNER

- A1. Storstäder - kommuner med minst 200 000 invånare i den största tätorten.
- A2. Pendlingskommun nära storstad – kommuner med minst 40% utpendling till arbete i en storstad eller storstadsnära kommun.

B. STÖRRE STÄDER OCH KOMMUNER NÄRA STÖRRE STAD

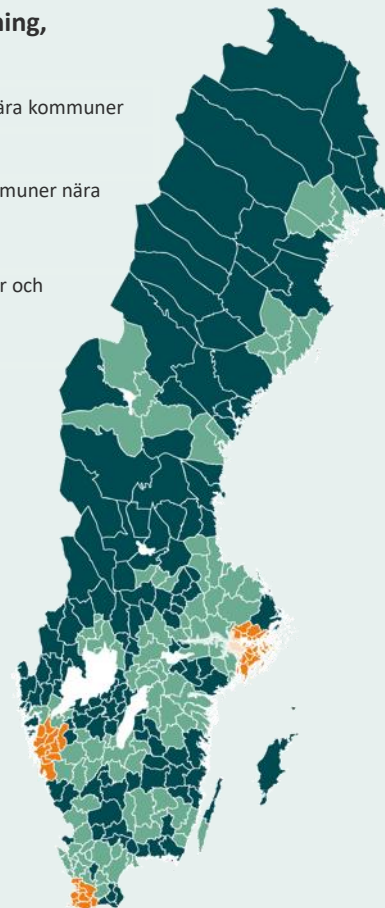
- B3. Större stad - kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten.
- B4. Pendlingskommun nära större stad - kommuner med minst 40% utpendling till arbete i en större stad.
- B5. Lågpendlingskommun nära större stad – kommuner med mindre än 40% utpendling till arbete i en större stad.

C. MINDRE STÄDER/TÄTORTER OCH LANDSBYGDSKOMMUNER

- C6. Mindre stad/tätort - kommuner med minst 15 000 men mindre än 40 000 invånare i den största tätorten.
- C7. Pendlingskommun nära mindre stad/tätort - kommuner med minst 30% ut- eller inpendling till mindre ort.
- C8. Landsbygdskommun - kommuner med mindre än 15 000 invånare i den största tätorten, lågt pendlingsmönster (mindre än 30%).
- C9. Landsbygdskommun med besöksnäring - landsbygdskommun med minst två kriterier för besöksnäring, det vill säga antal gästnätter, omsättning inom detaljhandel/ hotell/ restaurang i förhållande till invånarantalet.

Kommungruppsindelning, huvudgrupper

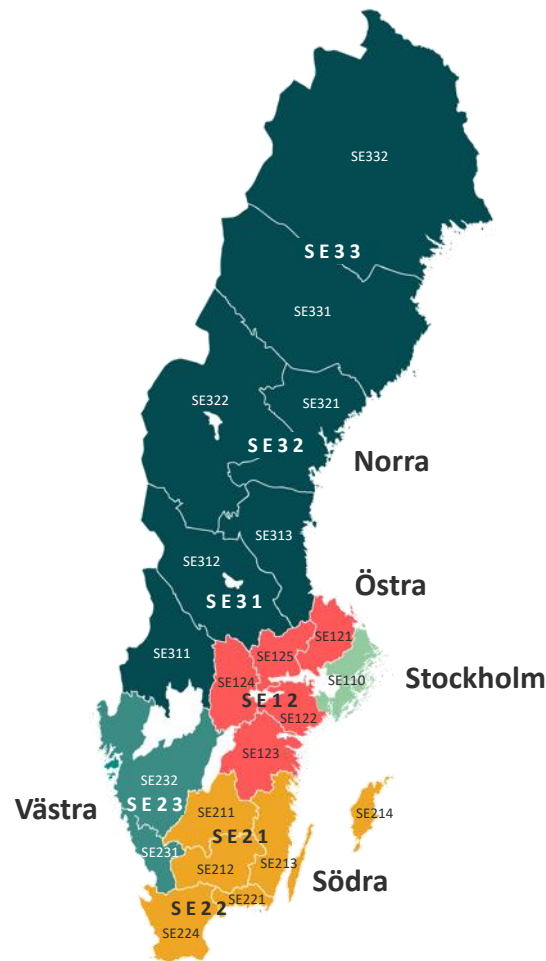
- Storstäder och stadsnära kommuner
- Större städer och kommuner nära större stad
- Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

NOVUS SVERIGEPANEL – STANDARD FÖR REGIONER

Fr.o.m 1 januari 2023

5 regioner	Andel
Stockholm SE11 Stockholm	23,2%
Östra SE12 Östra Mellansverige	16,7%
Södra SE22 Sydsverige SE21 Småland med öarna	23,2%
Västra SE23 Västsverige	20,0%
Norra SE32 Mellersta Norrland SE33 Övre Norrland SE31 Norra Mellansverige	16,9%

KORT OM NOVUS SVERIGEPANEL

Novus Sverigepanel består av ungefär 60 000 paneldeltagare. Panelen är slumpmässigt rekryterad (man kan inte anmäla sig själv för att tjäna pengar eller för att man vill påverka opinionen) och är riksrepresentativ avseende ålder, kön och region i åldersspannet 18–84 år. Eventuella skevheter i panelstruktur avhjälpas genom att ett riksrepresentativt urval dras från panelen samt av att resultatet vikts.

Vi vårdar vår panel väl genom så kallad panelmanagement. Det innebär bland annat att vi ser till att man inte kan delta i för många undersökningar under en kort period, inte heller i flera liknande undersökningar. Vi har också ett system för belöningar till panelen.

Fråga gärna efter mer information kring vårt panelmanagement!

Undersökningsgenomförande

Ett urval ur panelen dras. Dessa får en inbjudan till undersökningen via e-post. Inbjudan innehåller information om hur lång tid undersökningen tar att besvara, sista svarsdatum samt en länk som man klickar på för att komma till frågeformuläret. Man kan besvara alla frågor på en gång alternativt göra paus och gå tillbaka till frågeformuläret vid ett senare tillfälle.

När datainsamlingen är klar påbörjas databearbetningen. Därefter produceras tabeller och en rapport sammanställs.

KORT OM KVALITET I WEBBPANELER

Novus Sverigepanel håller hög kvalitet. Vi genomför kontinuerligt kvalitetskontroller och valideringar av både panelen och de svar som paneldeltagarna ger.

I jämförande studier har vi konstaterat att panelmedlemmarna i Novus panel ägnar tillräckligt med tid på sig för att svara på frågor noggrant och att det också finns en logik i svaren (exempel: om man tycker om både glass och choklad, då tycker man också om chokladglass). I andra paneler, bl.a. de som är självrekryterade ser vi inte denna logik i samma utsträckning.

En öppen panel stimulerar även proffstyckare som är ute efter att påverka och/eller respondenter som främst prioriterar belöning. Undersökningsföretagen ska mäta, inte påverka.

Novus panelmedlemmar besvarar i genomsnitt 12 undersökningar per år, vilket är betydligt färre undersökningar än i många andra paneler. Novus använder även karantänsregler så en panelmedlem som lärt sig något i en tidigare undersökning inte sedan får en uppföljande undersökning i samma ämne.

Några viktiga checkpoints när man genomför webbundersökningar i paneler:

- Panelen ska vara slumpmässigt rekryterad för att kunna leverera resultat som är riksrepresentativa
- Undersökningsföretaget ska för varje enskild undersökning bjuda in ett slumpmässigt urval.
- Panelmedlemmarna ska inte få för många undersökningar eller liknande undersökningar.
- Panelen ska skötas med ett bra panelmanagement avseende panelsupport, belöningar, validering av svar osv.
- Tid för fältarbetet (genomförandet av intervjuer) ska alltid redovisas och helst innehålla både vardagar och helgdagar.